

**BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS**

3 november 2008

WETSVOORSTEL**tot wijziging van artikel 366
van het Wetboek van
de inkomstenbelastingen 1992**(ingediend door de heer Christian Brotcorne
en mevrouw Brigitte Wiaux)

**CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE**

3 novembre 2008

PROPOSITION DE LOI**modifiant l'article 366
du Code des impôts
sur les revenus 1992**(déposée par M. Christian Brotcorne
et Mme Brigitte Wiaux)

SAMENVATTING

Dit wetsvoorstel strekt ertoe de regeling inzake fiscale bezwaarschriften te verbeteren. Een bezwaarschrift dat is ingediend bij een dienst die is betrokken bij de vestiging of de invordering van de door de belastingplichtige betwiste belasting, kan dan als geldig ingediend worden beschouwd, waarna het ambtshalve wordt doorgestuurd aan de bevoegde directeur der belastingen.

RÉSUMÉ

La proposition vise à améliorer le système des réclamations fiscales afin que la réclamation portée devant un service impliqué dans l'établissement ou le recouvrement de la cotisation contestée soit considérée comme valablement introduite et transmise d'office au directeur compétent.

cdH	:	centre démocrate Humaniste		
CD&V	:	Christen-Democratisch en Vlaams		
Ecolo-Groen!	:	Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen		
FN	:	Front National		
LDD	:	Lijst Dedecker		
MR	:	Mouvement Réformateur		
N-VA	:	Nieuw-Vlaamse Alliantie		
Open Vld	:	Open Vlaamse liberalen en democraten		
PS	:	Parti Socialiste		
sp.a+VI.Pro	:	Socialistische partij anders + VlaamsProgressieven		
VB	:	Vlaams Belang		

<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties :</i>		<i>Abréviations dans la numérotation des publications :</i>	
DOC 52 0000/000 :	Parlementair document van de 52 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer	DOC 52 0000/000 :	Document parlementaire de la 52 ^{ème} législature, suivi du n° de base et du n° consécutif
QRVA :	Schriftelijke Vragen en Antwoorden	QRVA :	Questions et Réponses écrites
CRIV :	Voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)	CRIV :	Version Provisoire du Compte Rendu intégral (couverture verte)
CRABV :	Beknopt Verslag (blauwe kaft)	CRABV :	Compte Rendu Analytique (couverture bleue)
CRIV :	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen) (PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)	CRIV :	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes) (PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon)
PLEN :	Plenum	PLEN :	Séance plénière
COM :	Commissievergadering	COM :	Réunion de commission
MOT :	moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)	MOT :	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)

<i>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</i>	<i>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</i>
Bestellingen :	Commandes :
Natieplein 2	Place de la Nation 2
1008 Brussel	1008 Bruxelles
Tel. : 02/ 549 81 60	Tél. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74	Fax : 02/549 82 74
www.deKamer.be	www.laChambre.be
e-mail : publicaties@deKamer.be	e-mail : publications@laChambre.be

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Artikel 366 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 (verder WIB 92 genoemd) bepaalt dat de belastingplichtige tegen het bedrag van de gevestigde aanslag schriftelijk bezwaar kan indienen bij de directeur der belastingen in wiens ambtsgebied de aanslag is gevestigd.

Bij de programmawet van 27 december 2004, die in werking trad op 1 januari 2005, werd aan artikel 366 WIB 92 toegevoegd dat het bezwaarschrift evenwel geldig is ingediend wanneer het gebracht wordt voor een andere directeur der belastingen dan de bevoegde gewestelijke directeur. Wanneer het bezwaarschrift gericht wordt aan een andere directeur der belastingen, zendt deze het van ambtswege door aan de territoriaal bevoegde directeur en stelt hij de indiener van het bezwaarschrift hiervan in kennis.

Die uitbreiding kwam er na een algemene aanbeveling van de Federale ombudsman uit 2003, nadat deze had vastgesteld dat belastingplichtigen hun bezwaarschriften soms richten aan een andere fiscale instantie (een territoriaal niet bevoegde directeur, een belastingcontroleur of -ontvanger) dan die welke is voorgeschreven bij artikel 366 WIB 92.

Die belastingplichtigen werd soms te laat gemeld dat ze fout hadden gehandeld, met als gevolg dat zij hun bezwaarschrift niet meer tijdig opnieuw konden indienen, ditmaal bij de bevoegde instantie. Daarom deed de Federale ombudsman de aanbeveling om dit vraagstuk bij wet op te lossen, waarbij de diverse fiscale diensten binnen de FOD Financiën het bezwaarschrift verplicht zouden doorsturen naar de juiste instantie.

Ingevolge de door de programmawet van 27 december 2004 aangebrachte wetwijziging kunnen de bezwaarschriften dus bij om het even welke territoriaal bevoegde directeur der belastingen geldig worden ingediend, ook bij een directeur van de invordering, op voorwaarde dat het om een directeur gaat.

Die verruiming tot alleen de directeurs der directe belastingen is echter ontoereikend.

Voor de belastingplichtige is de structuur van de FOD Financiën niet evident. Een directeur der belastingen is niet het eerste aanspreekpunt, want een belastingplichtige neemt doorgaans eerst contact op met zijn taxatiekantoor.

DÉVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

L'article 366 du Code des impôts sur les revenus 1992 (ci-après dénommé CIR92) prescrit que le contribuable peut se pourvoir en réclamation, par écrit, contre le montant de l'imposition établie à sa charge, auprès du directeur des contributions dans le ressort duquel l'imposition a été établie.

La loi-programme du 27 décembre 2004, entrée en vigueur le 1er janvier 2005, a modifié l'article 366 en rendant recevable une réclamation adressée à un directeur des contributions autre que le directeur régional compétent. Celui-là la transmet d'office au directeur territorialement compétent et en informe le réclamant.

Cette extension faisait suite à une recommandation générale du Médiateur fédéral de 2003, après qu'il ait constaté que les contribuables adressaient parfois leur réclamation à une autre instance fiscale que celle mentionnée à l'article 366 du CIR92 (un directeur territorialement incompétent, un contrôleur ou un receveur).

Avertis trop tard de leur erreur, les contribuables n'avaient parfois plus la possibilité de réintroduire dans les délais leur réclamation auprès de l'autorité compétente. Le Médiateur fédéral avait dès lors recommandé de légiférer sur cette problématique dans le sens d'un renvoi obligatoire de la réclamation entre services fiscaux du SPF Finances.

La modification apportée par la loi-programme du 27 décembre 2004 a rendu recevable les réclamations introduites auprès d'un directeur des contributions, quelle que soit sa compétence territoriale, de même qu'auprès d'un directeur du recouvrement. Pourvu qu'il s'agisse d'un directeur ...

Cette extension aux seuls directeurs des contributions directes n'est toutefois pas suffisante.

Il n'est pas évident pour le contribuable de comprendre la structure du SPF Finances. Un directeur des contributions n'est pas son premier interlocuteur. Ses premiers contacts ont généralement eu lieu avec son bureau de taxation.

Als hij het niet eens is met het bedrag aan belastingen dat hij moet betalen, wendt hij zich vaak tot de dienst die hem om betaling verzoekt, zijn ontvangkantoor. Ook die dienst staat dicht bij hem...

Dat belastingplichtigen hun bezwaren aan een ontvang- of taxatiekantoor richten hoeft dan ook niet te verwonderen. Op zich zou dit ook geen problemen mogen opleveren.

Artikel 5 van het Charter voor een klantvriendelijke overheid stelt immers: «*Elke overheidsdienst die een (aan)vraag van een burger, een onderneming of een vereniging ontvangt die eigenlijk niet voor haar is bestemd, stuurt deze door naar de correcte overheidsdienst en brengt de burger, onderneming of vereniging hiervan op de hoogte.*».

Thans wil de FOD Financiën een bij een taxatie- of ontvangkantoor tijdig ingediend bezwaarschrift, dat door die dienst binnen de bezwaartermijn aan de bevoegde directeur der belastingen wordt doorgestuurd, niet als een geldig ingediend bezwaarschrift beschouwen.

Zulks zou wel het geval moeten zijn. De FOD Financiën wil dat bezwaarschrift enkel aanvaarden als een verzoek om ambtshalve ontheffing¹ in de zin van artikel 376 WIB 92.

Terzake kan het volgens de FOD Financiën immers niet om een geldig of ontvankelijk ingediend bezwaarschrift gaan, omdat artikel 366 WIB 92 uitdrukkelijk bepaalt dat het moet worden ingediend bij een «*directeur der belastingen*».

Een aan de bevoegde directeur doorgestuurd bezwaarschrift voldoet daaraan niet, volgens de strikte lezing van artikel 366 WIB 92 door de FOD Financiën.

Momenteel sturen de ontvanger of de controleur bijgevolg de «fout» ingediende bezwaarschriften terug aan de belastingplichtigen en geven ze aan bij welke directeur der belastingen ze een geldig bezwaarschrift kunnen indienen.

¹ Een ambtshalve ontheffing kan echter slechts in een beperkt aantal situaties worden verleend. De directeur der belastingen of de door hem gedelegeerde ambtenaar verleent ambtshalve ontheffing van overbelastingen:

1° die voortvloeien uit materiële vergissingen;
2° die voortvloeien uit dubbele belasting;
3° die blijken uit afdoende bevonden nieuwe bescheiden of feiten die wegens wettige redenen niet tijdig konden worden aangevoerd.

S'il conteste l'imposition établie à sa charge, le contribuable s'adresse souvent, d'abord, au service qui lui réclame le paiement, son bureau de recettes, également plus proche de lui ...

Qu'un contribuable fasse connaître ses griefs à son bureau de recettes ou de taxation n'est donc pas surprenant. Et, en soi, cela ne devrait pas non plus poser de problèmes.

L'article 5 de la Charte pour une administration à l'écoute des usagers prescrit que «*Tout service public qui reçoit une demande émanant d'un citoyen ou d'une entreprise qui ne le concerne pas, la transférera au service public compétent et en informera le citoyen ou l'entreprise.*».

Pour l'heure, le SPF Finances estime qu'une réclamation introduite dans les délais auprès d'un bureau de recettes ou de taxation, et transférée dans les délais au directeur des contributions compétent, ne peut pas être considérée comme une réclamation valablement introduite.

Nous estimons pourtant qu'elle devrait l'être. Le SPF Finances n'accepte de la considérer que comme une demande de dégrèvement d'office¹ introduite sur la base de l'article 376 du CIR92.

Selon lui, il ne peut être question d'une réclamation valable ou recevable, puisque l'article 366 du CIR92 prescrit formellement qu'une réclamation doit être introduite auprès du «*directeur des contributions*».

Une réclamation transmise au directeur compétent ne répond dès lors pas à la lecture stricte que le SPF Finances fait de l'article 366.

Par conséquent, actuellement, le receveur ou le contrôleur renvoie la réclamation au contribuable en lui indiquant auprès de quel directeur il doit l'adresser pour être valablement introduite.

¹ Le dégrèvement d'office n'est accordé que dans certaines situations. Le directeur des contributions ou le fonctionnaire délégué par lui, accorde d'office le dégrèvement des surtaxes résultant:

1° d'erreurs matérielles;
2° de doubles emplois;
3° de celles qui apparaîtraient à la lumière de documents ou faits nouveaux probants, dont la production ou l'allégation tardive par le redevable est justifiée par de justes motifs.

De FOD Financiën vreest trouwens dat een en ander moeilijk ligt, ook al wordt ingegaan op het voorstel om ook doorgestuurde bezwaarschriften te behandelen. Een rechter bij wie achteraf een beslissing van een directeur die een bezwaarschrift heeft aanvaard, wordt aangevochten, kan immers de exceptie van onontvankelijkheid invoeren, op basis van de bewoordingen van artikel 366 WIB 92 en wegens het feit dat de fiscale wetgeving van openbare orde is.

Het is aangewezen artikel 366 WIB 92 te wijzigen, zoals hierboven is uiteengezet. Zulks komt de rechtszekerheid ten goede, en tegelijk kan de FOD Financiën tegemoetkomen aan de bepalingen van het Charter voor een klantvriendelijke overheid.

Même s'il devait rencontrer la présente proposition, le SPF Finances craint qu'un tribunal, saisi ultérieurement d'un recours contre la décision du directeur qui a accepté de recevoir la réclamation, puisse invoquer l'exception d'irrecevabilité sur la base du libellé de l'article 366 et du caractère d'ordre public de la législation fiscale.

Afin de garantir la sécurité juridique, tout en permettant au SPF Finances de rencontrer le prescrit de la Charte pour une administration à l'écoute des usagers, il y a lieu d'adapter l'article 366, comme formulé ci-dessus.

Christian BROTCORNE (cdH)
Brigitte WIAUX (cdH)

WETSVOORSTEL**Artikel 1.**

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2.

Artikel 366 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992, vervangen bij de wet van 15 maart 1999 en gewijzigd bij de programmawet van 27 december 2004, wordt gewijzigd als volgt:

1. in het tweede lid worden de woorden «een andere directeur van de belastingen dan deze bedoeld in het eerste lid» vervangen door de woorden «eender welke dienst van de administratie der directe belastingen»;

2. in het derde lid worden de woorden «een andere directeur van de belastingen» vervangen door de woorden «eender welke dienst van de administratie der directe belastingen».

Art. 3.

Deze wet treedt in werking de eerste dag van de maand na die waarin ze in het *Belgisch Staatsblad* wordt bekendgemaakt.

22 oktober 2008

PROPOSITION DE LOI**Article 1er.**

La présente loi règle une matière visée par l'article 78 de la Constitution.

Art. 2.

À l'article 366 du Code des impôts sur les revenus 1992, remplacé par la loi du 15 mars 1999 et modifié par la loi du 27 décembre 2004, sont apportées les modifications suivantes:

1. à l'alinéa 2, les mots «un directeur des contributions autre que celui visé à l'alinéa 1er» sont remplacés par les mots «tout service de l'administration des contributions»;

2. à l'alinéa 3, les mots «un autre directeur des contributions» est remplacé par les mots «tout service de l'administration des contributions».

Art. 3.

La présente loi entre en vigueur le 1er jour du mois qui suit celui de sa publication au *Moniteur belge*.

22 octobre 2008

Christian BROTCORNE (cdH)
Brigitte WIAUX (cdH)

BIJLAGE

ANNEXE

BASISTEKST**Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992****Art. 366**

De belastingschuldige, alsmede zijn echtgenoot op wiens goederen de aanslag wordt ingevorderd, kan tegen het bedrag van de gevestigde aanslag, opcentiemen, verhogingen en boeten inbegrepen, schriftelijk bezwaar indienen bij de directeur der belastingen in wiens ambtsgebied de aanslag, de verhoging en de boete zijn gevestigd.

Het bezwaarschrift blijft evenwel geldig ingediend wanneer het gebracht wordt voor een andere directeur van de belastingen dan deze bedoeld in het eerste lid.

Wanneer het bezwaarschrift gericht wordt aan een andere directeur van de belastingen, zendt deze het van ambtswege door aan de territoriaal bevoegde directeur en stelt de bezwaarindiener hiervan in kennis.

BASISTEKST AANGEPAST AAN HET VOORSTEL**Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992****Art. 366**

De belastingschuldige, alsmede zijn echtgenoot op wiens goederen de aanslag wordt ingevorderd, kan tegen het bedrag van de gevestigde aanslag, opcentiemen, verhogingen en boeten inbegrepen, schriftelijk bezwaar indienen bij de directeur der belastingen in wiens ambtsgebied de aanslag, de verhoging en de boete zijn gevestigd.

Het bezwaarschrift blijft evenwel geldig ingediend wanneer het gebracht wordt voor **eender welke dienst van de administratie der directe belastingen**.

Wanneer het bezwaarschrift gericht wordt aan **eender welke dienst van de administratie der directe belastingen**, zendt deze het van ambtswege door aan de territoriaal bevoegde directeur en stelt de bezwaarindiener hiervan in kennis.

TEXTE DE BASE**Code des impôts sur les revenus 1992****Art. 366**

Le redevable, ainsi que son conjoint sur les biens duquel l'imposition est mise en recouvrement, peut se pourvoir en réclamation, par écrit, contre le montant de l'imposition établie, y compris tous additionnels, accroissements et amendes, auprès du directeur des contributions dans le ressort duquel l'imposition, l'accroissement et l'amende ont été établis.

La réclamation reste, toutefois, valablement introduite lorsqu'elle est portée devant un directeur des contributions autre que celui visé à l'alinéa 1er.

Lorsque la réclamation est adressée à un autre directeur des contributions, celui-ci la transmet d'office au directeur territorialement compétent et en informe le réclamant.

TEXTE DE BASE ADAPTÉ À LA PROPOSITION**Code des impôts sur les revenus 1992****Art. 366**

Le redevable, ainsi que son conjoint sur les biens duquel l'imposition est mise en recouvrement, peut se pourvoir en réclamation, par écrit, contre le montant de l'imposition établie, y compris tous additionnels, accroissements et amendes, auprès du directeur des contributions dans le ressort duquel l'imposition, l'accroissement et l'amende ont été établis.

La réclamation reste, toutefois, valablement introduite lorsqu'elle est portée devant **tout service de l'administration des contributions**.

Lorsque la réclamation est adressée à **tout service de l'administration des contributions**, celui-ci la transmet d'office au directeur territorialement compétent et en informe le réclamant.